

Handläggare
Per-Ove Mattsson
Telefon: 08-50818148

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2023-06-15

Ersättningsnivåer bostad med särskild service (LSS)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till ersättningsnivåer bostad med särskild service (LSS).

Sammanfattning

En översyn av nuvarande ersättningssystem för bostad med särskild service enligt LSS genomfördes under 2022. Utifrån översynen föreslår stadsledningskontoret att systemet förändras med färre ersättningsnivåer och att ersättningen i de lägre nivåerna höjs och att de sänks i de högre nivåerna.

Förvaltningen ställer sig positiv till föreslagna förändringar. Även om den förändrade ersättningsmodellen på kort sikt innebär vissa ekonomiska utmaningar för förvaltningens utförare så är den på lång sikt mer rättvis. Den ökar möjligheterna för samtliga utförare att bedriva verksamheten inom givna ekonomiska ramar och med bibehållen kvalitet.

Bakgrund

En översyn av nuvarande ersättningssystem för bostad med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) genomfördes under 2022. Skälet till översynen är att systemet behöver anpassas till nya förutsättningar och förändringar som skett. Bland annat har målgruppen med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ökat och nuvarande system tar inte tillräcklig hänsyn till gruppens vårdbehov.

Inom ramen för översynen gjordes bland annat en jämförelse med andra kommuner gällande bedömningsmodell och ersättningsnivåer.

En enkät skickades även ut till utförare av bostad med särskild service för att inhämta deras synpunkter.

Med resultatet från översynen som underlag fick kommunstyrelsen i budget 2023 i uppdrag att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom bostad med särskild service. Direktiven var att dels minska antalet bedömningsnivåer, dels balansera den enskildes behov på ett bättre sätt. Ett förslag har nu presenterats.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till ett antal instanser, bland annat alla stadsdelsnämnder, för yttrande senast den 19 september.

Remissen i sammanfattning

Nuvarande resursfördelningssystem och ersättningar till stadens utförare av bostad med särskild service enligt LSS bygger på en sjugradig skala, från inget behov hos den enskilde till totalt behov av stöd och omvårdnad. Bedömningen görs utifrån sju olika livsområden och utifrån denna bedömning sätts en nivå för de insatser som den enskilde behöver. Nivån bestäms av hur många poäng hen får och poängsättningen görs med ett särskilt bedömningsinstrument. Den totala poängen översätts sedan till olika ersättningsnivåer per dygn för service- och gruppboendestad samt till en schablonersättning för stadens stadsdelsnämnder.

I stadsledningskontorets översyn 2022 gjordes bedömningen att den samlade ersättningen till utförarna totalt sett är tillräcklig. Skälet till detta är att det sällan är flera individer med låga ersättningar hos en utförare och den samlade ersättningen blir därmed ofta rimlig i relation till den enskildes behov.

I översynen bedömdes dock att ersättningen till utförarna i nuvarande ersättningssystem är för låg i de lägsta nivåerna för att kunna täcka kostnaderna för en grundbemanning. Med anledning av detta bör ersättningarna i de lägsta nivåerna höjas för att säkerställa att gruppboenden ska kunna bedrivas på lägre ersättningsnivåer. Samtidigt gjordes bedömningen att det är möjligt att sänka ersättningarna i de högre nivåerna. I översynen konstaterades även att i jämförelse med andra kommuner har staden fler ersättningsnivåer till antalet och att det därför finns möjlighet att minska antalet nivåer.

I översynen framhölls även att utförarna av boende med särskild service under flera år haft synpunkter på nuvarande ersättningssystem, bland annat att ersättningsnivåerna är felbalanserade, att de låga nivåerna är för låga och att det är rimligt att sänka de högre nivåerna. Utförarna anser att det viktiga motivationsarbetet inte ryms i de lägsta nivåerna. Motiverande arbete ses som en grundläggande del av det arbete som förväntas av alla utförare inom bostad med särskild service. Behovet av motiverande stöd är framför allt stort för personer med högfungerande autism, en målgrupp som ökat under senare år.

Stadsledningskontoret har utifrån översynen utarbetat ett förslag till ny ersättningsmodell som innebär att antalet ersättningsnivåer minskas från sju till fem. Vidare föreslås att ersättningen i de lägsta nivåerna höjs och att ersättningen i de högsta nivåerna minskas. Skälet till detta förslag är den bedömning som gjordes i översynen att nuvarande ersättning är för låg i de lägsta nivåerna för att kunna täcka kostnaderna för en grundbemanning.

Utifrån det antal personer som i augusti 2022 hade insatsen bostad med särskild service har stadsledningskontoret beräknat att de totala kostnaderna för staden ändras marginellt vid föreslagen förändring av ersättningsnivåerna.

Stadsledningskontoret har även gjort en ekonomisk jämförelse mellan de nuvarande och de föreslagna ersättningsnivåerna. Jämförelser har gjorts för flera av stadens kommunala utförare och för utförare inom lagen om valfrihet, LOV. Dessa jämförelser visar att föreslagna ersättningsnivåer påverkar utförarnas totala budget relativt lite, vilket beror på att gruppboendens sammansättning av nivåer inte är homogen. Det är sällan flera individer med endast låga nivåer hos en utförare, och även sällan med endast höga.

Stadsledningskontoret har också jämfört hur föreslagna ersättningsnivåer i förhållande till nuvarande påverkar stadsdelsnämndernas tilldelade budget och konstaterar att påverkan på budgeten är relativt liten. Då en sammanläggning av nivåer och en omfördelning mellan låga och höga nivåer görs så kan vissa stadsdelsnämnder dock påverkas mer negativt än andra. De nämnder som har förhållandevis många personer på gruppboende med nivåbedömning i nuvarande ersättningsnivå 5 och 7 och personer som bor på serviceboende med nivåbedömning i nuvarande nivå 6 och 8 kan påverkas negativt av det föreslagna ersättningssystemet.

Stadsledningskontoret bedömer att det inte finns något behov av övergångsregler efter att ha gjort jämförelser och analyserat de ekonomiska effekterna av förändringen.

Stadsledningskontoret anser att föreslagen modell på ett bra sätt tar hänsyn till de synpunkter och iakttagelser som gjorts i tidigare översyn. Genom den föreslagna förändringen förbättras förutsättningarna för det viktiga motiverande arbetet hos personer även i de lägre nivåerna.

Stadsledningskontoret föreslår att den nya ersättningsmodellen börjar gälla den 1 januari 2024.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till föreslagna förändringar. Även om den förändrade ersättningsmodellen på kort sikt innebär vissa ekonomiska utmaningar för förvaltningens utförare så är den på lång sikt mer rättvis. Den ökar möjligheterna för samtliga utförare att bedriva verksamheten inom givna ekonomiska ramar och med bibehållen kvalitet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Farsta stadsdelsförvaltning

Therese Grahn
Avdelningschef
Farsta stadsdelsförvaltning

Bilaga

Stadsledningskontorets förslag till ersättningsnivåer bostad med särskild service LSS

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2023-05-12
Therese Grahn, Avdelningschef	2023-05-12